

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

2040 - гр. Долна баня, ул. Бистришка" 2

тел. 07120/30-34, факс 07120/30-35,

e-mail info-2306213@edu.mon.bg

db_neofitrilski@abv.bg

УТВЪРДИЛ:
ДИРЕКТОР:
ПЕТЯ ЯНЕВА

П РА В И Л Н И К

**ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА ЗА ЗДРАВНИ И БЕЗОПАСНИ
УСЛОВИЯ НА ТРУД ОБЕЧЕНИЕ И ВЪЗПИТАНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ И
НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ РАБОТЕЩИ В СУ „НЕОФИТ
РИЛСКИ“**

**ГР. ДОЛНА БАНЯ, ОБЩ. ДОЛНА БАНЯ, ОБЛ. СОФИЙСКА
2026-2027 ГОДИНА**

Изготвили: комисия в състав:

Председател: Елеонора Йорданова

Членове: 1. Красимира Караджова

2. Диана Йотова – Петкова

3. Живка Йорданова

I.Общи положения

Чл. 1. Настоящият правилник се отнася за учениците, педагогическия и непедагогическия персонал на СУ"Н.Рилски", както и за лицата, които по различни поводи се намират в учебната сграда, стола, складовите помещения, физкултурния салон и спортните площадки и е разработен в съответствие със следните нормативни документи:

Кодекс на труда, Закон за здравословни и безопасни условия на труд (ДВ, бр.124/1997г., изм. и доп., бр 70/2004 г.), Закон за МВР (ДВ, вр. 122/1997 г., изм., бр. 27/2005 г.), Инструкция за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета на МОНТ от 05.07.1996 г., Указание на МОН по прилагане на Инструкцията за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета по отношение на инструктажите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана от 17.01.1997г.,**Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, оценката на риска на училището и всички действащи подзаконови актове, отраслови и ведомствени правила за здравословни и безопасни условия на труд, съответстващи на дейността им.**

Чл. 2. Безопасни условия /БУ/ при провеждане на възпитателна, учебна /теоретична и практична/ и извънучилищна дейност и при извършване на трудови дейности се осигуряват чрез спазване на установените в Република България единни правила, норми и изисквания, както и на отраслови и ведомствени правила и норми за БУ на труд съответстващи на дейността в просветните звена:

Чл.3. Задължително е провеждането на следните инструктажи:

1. Начален инструктаж и инструктаж на работното място

- с новопостъпващи лица /педагогически и непедагогически персонал/ в деня на постъпване на работа.

Отг.: Директора и Председателя на
комисията по БУ за ВОТ

- с лица от други организации - преди започване на дадена дейност.

Отг.: Директор и Председателя на
комисията по БУ за ВОТ

- с ученици, в началото на първия учебен час по лабораторна, общообразователна,
учебна и производствена практика и в предмети, свързани с практическа дейност

Отг.: Учителите по съответния
учебен предмет

2. Периодичен инструктаж:

А/ с педагогическия персонал

Отг. Председателя на комисията
по БУ за ВОТ

Б/ с непедагогическия персонал

Отг.: Председателя на комисията
по БУ за ВОТ

В/ с учениците – три пъти през учебната година

Да се въведат необходимите тетрадки за инструктаж. Списъците с
подписите и инструктажните листове да се представят на Председателя на
комисията по БУ за ВОТ.

Отг.: Класните ръководители и
учителите.

3. Извънреден инструктаж

- след тежка аварийна трудова злополука, пожар, природно бедствие, или при
констатирани груби нарушения на нормите по БХТ и ППО.

Отг. Директора и Председателя
на комисията по БУ за ВОТ

Чл.4.. ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ОТГОВОРНОСТИ И ПРАВА НА ДИРЕКТОРА:

1. Разработва Правилник за осигуряване на здравословни и безопасни
условия на обучение и труд, който се утвърждава не по-късно от началото на
учебната година и се представя в РИО при заверката на Списък-Образец №1;

2. Организира запознаването на учениците, персонала и родителите с
Правилника в началото на всяка учебна година и го актуализира при промяна на

нормативната уредба, структурата на работните и учебни места, при нови учебни дейности, нови технологии, нови методики;

3. Разработва и утвърждава не по-късно от началото на учебната година „План за предотвратяване и ликвидиране на аварии, бедствия и катастрофи“/частта по пожарна безопасност се съгласува с териториален орган на МВР/. Директорът запознава всички длъжностни лица и ученици с плана срещу подпис /ПМС №18-23.01.1998г., ДВ, бр.13/98г./.

4. Осигурява пожарната безопасност чрез спазване на действащите норми, правилници, наредби, предписания. Един път през учебната година осигурява провеждане на тренировки за действия при евакуация /пожар, аварии, бедствия, терористични актове/;

5. Организира учредяването и осигурява обучение на комитет /група/ по условия на труд в гимназията.

6. Утвърждава и изпълнява програма за оценка на риска, като прилага методика за оценка на риска, според утвърденото за системата на средното образование „Помагало за оценка на риска, 2002 г.“.

7. Осигуряват обслужване на своите работници и служители от служби по трудова медицина.

8. Утвърждава програма за предприетите мерки, определени срокове и отговорни лица за предотвратяване, намаляване и ограничаване на риска, както и начина на контрол за изпълнение на тези мерки, не по-късно от началото на учебната година.

9. Осигурява задължителни периодични медицински прегледи на работещите и контрол на личната хигиена на учащите се.

10. Осигурява подходящо обучение по ЗБУТ, в съответствие със спецификата на всяко работно място и професия, контролира началните и периодични инструктажи по безопасност, хигиена на труда и пожарна безопасност на персонала и учащите се.

11. Задължително установява, разследва, регистрира и отчита всяка станала трудова злополука и известните му случаи на професионални заболявания по ред и начин, определен с отделен нормативен акт. При разследването задължително кани представители на работниците и служителите от КУТ или ГУТ и на синдикалните организации. Поддържа регистър на трудовите злополуки.

12. Разработва и утвърждава списък на работните места и видовете работи, за които на персонала и учениците се осигуряват лични предпазни средства и специални работни облекла, като определя вида, сроковете за износване и условията за използването им.

13. Осигурява безопасна техническа експлоатация, поддръжка, ремонт, периодични прегледи, изпитвания на енергийните съоръжения.

14. Проучва, планира необходимостта и своевременно заявява необходимите средства за изпълнение на дейностите, осигуряващи ЗБУТ пред финансовите органи.

15. Осигурява здравословни и безопасни условия на труд както на работещите, така и на всички останали лица, които по друг повод се намират във или в близост до работните помещения, площадки или места. Тези задължения важат и при организирането и провеждането на обучение във всички видове учебни заведения, организации и звена за повишаване на професионалната квалификация.

16. Носи отговорност за изпълнението на задълженията си за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, независимо дали тази дейност се

осъществява от негов орган или е възложена на други компетентни служби или лица.

17. При осъществяване на дейността си работодателят е длъжен да се съобразява с изискванията на Закон за здравословни и безопасни условия на труд и поднормативните актове и документи към него.

18. В качеството си на работодател има пълно право да изисква отговорност от лицата, които нарушават изискванията или не изпълняват задълженията си по здравословни и безопасни условия на труд, като предприема административни мерки съгласно КТ.

19. Осъществява взаимодействие и координация с органите на МНСП, МЗ, МВР, МОН, отраслови министерства и ведомства и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасните и здравословни условия на възпитание, обучение и труд.

20. Незабавно уведомява РИО –София обл., ТП на НОИ и Областната инспекция по труда в случаите на тежки или със смъртен изход злополуки и на тежки аварии.

21. Задължително информира РИО – София обл. и министъра на образованието и науката при настъпило ПТП с дете или ученик, в срок от 24 часа – при смъртен случай и в срок до 3 дни – при нараняване.

22. Организира, контролира и отговаря за цялостната дейност по осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд в повереното му просветно звено.

23. Планира и провежда постоянна политика по здравословни и безопасни условия на труд /Система за управление на здравето и безопасността при работа – СУЗБР/, която да е в съответствие с целите на приетата в тази област политика в Република България и с изискванията на Европейския съюз.

24. Ежегодно докладва на педагогическия съвет състоянието по БУВОТ, причините, довели до трудови злополуки и предприетите мерки за отстраняване на нередностите.

25. Не пуши и не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

Чл.5. ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ОТГОВОРНОСТИ И ПРАВА НА ПОМОЩНИК-ДИРЕКТОРА ПО УЧЕБНАТА ДЕЙНОСТ

1. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

2. Не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

3. Спазва указанията по противопожарна безопасност.

4. Спазва указанията по охрана на труда.

5. Изпълнява заедно с директора целия обем от задължения, свързани с организирането, ръководството и управлението на дейностите по охраната на труда в процеса на учебната и производствена практика с учащите.

6. Осигурява изготвянето на инструкции за правилна и безопасна работа с отделните машини, апарати, съоръжения, за учебните кабинети, лаборатории и работилници, съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липсата на трудови навици.

7. Изисква от учителите по физика, химия, труд и техника, физическо възпитание и водещите упражнения в кабинети или лаборатории да поставят на видни места инструкции за безопасна работа.

8. Съдейства и контролира за редовното и правилно провеждане на инструктажите и обучението за безопасна работа.

9. Създава условия /чрез пълното обезопасяване на машините, уредите, съоръженията/ и осигурява спазване по работните места на нормативните изисквания за безопасна работа. Спира от работа необезопасените според действащите правилници машини, уреди и съоръжения.

10. Съвместно с медицинското лице да извършва периодичен контрол в учебните кабинети, работилници, лаборатории, физкултурни салони на санитарно-хигиенното състояние на учебните и работни места, на правилното действие на вентилационните уредби, отоплението, осветлението, шума, физическото натоварване, ползването на работно облекло и ЛПС, продължителността на учебния работен ден и др.

11. Следи за наличността и изправността на противопожарните уреди и не допуска използването им за никакви други цели, освен при нужда за гасене на запалване или пожар.

12. Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения и електрическите инсталации и уреди и за спазване на противопожарните норми.

13. Организира обучение по противопожарни знания и подготовка на учениците и персонала на гимназията.

14. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

Чл.6.ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ОСИГУРЯВАЩО КООРДИНАЦИЯ И КОНТРОЛ ПО БЕЗОПАСНИТЕ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

1. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

2. Осъществява от името на директора координация и контрол в работата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд за щатния персонал и учениците.

3. Провежда началният и периодичните инструктажи с учители, служители и обслужващ персонал.

4. Регистрира инструктажите в Книги за инструктаж.

5. Издава служебни бележки на новоназначените учители и служители и ги предоставя на завеждащият служба „Личен състав“ за съхранение в личните дела.

6. Разработва Програми за провеждане на начален инструктаж.

7. Организира и участва в разработването на инструкциите за безопасна работа в помещенията.

8. Представител е на Комитет или групата по условия на труд в просветното звено и като такъв спазва разпоредбите на ЗЗБУТ.

9. Участва заедно с медицинското лице, под ръководството на помощник-директора, в извършването на периодичния контрол на санитарно-хигиенното състояние във всички помещения.

10. Участва в разследването на трудовите злополуки
11. Периодично информира директора за състоянието на условията в учебното заведение и за хода на изпълнение на поставените задачи, заповеди и предписания.
12. Дава предложение за подобряване условията на труд.
13. Ежегодно посещава курсове за опресняване на знанията си по БУВОТ.
14. Съхранява възложената му със заповед от директора документация по БУВОТ и периодично актуализира същата при необходимост.
15. Проучва офертите на Службите по трудова медицина и участват при оценката на риска и просветното звено.
16. Задължително организира и участва при разработването на вътрешните правила за осигуряване на безопасните и здравословни условия на труд – Правилник по БУВОТ, планове, инструкции, като за целта проучва нормативната уредба и предлага на директора тези документи, имащи отношение към дейността.
17. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.
18. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
19. Да спазва изцяло функциите и задачите на органите по безопасност и здраве при работа, определени в Раздел II на Наредба № 3/27.07.1998 год. за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове.

Чл. 7. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ И ВЪЗПИТАТЕЛИТЕ

1. Да дежурят в рамките на работното си време по график.
2. Да не пушат и да не употребяват алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.
3. Да опазват живота и здравето на учениците по време на занятия и при организирани училищни и извънучилищни мероприятия.
4. Да формират в учениците хигиенни, културни и трудови навици и умения.
5. Да организират отдиха и заниманията по интереси в групите.
6. Да носят пълна отговорност за състоянието на материалната база, която ползва в процеса на работа.
7. Да спазват задълженията си по длъжностна характеристика и професионалните си задължения.
8. Системно да се информират за поведението и успеваемостта на проблемните ученици.
9. Да формират у учениците хигиенни, културни и трудови навици и умения за здравословен начин на живот.
10. Да работят за възпитаване на учениците в ред и дисциплина, в уважение на националните ценности и символи.
11. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
12. Да спазва указанията по охрана на труда.
13. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

14. В случай на злополука да вземат спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведомят директора на просветното звено.

Чл.8. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗВЪН УЧИЛИЩНИ МЕРОПРИЯТИЯ

1. При провеждане на екскурзия изготвят списък със съдържанието на инструктажа, като учениците се подписват,

2. Присъстват при провеждане на мероприятията, следят за спазване на реда и всички изисквания за безопасност.

3. Съблюдава по време на мероприятиято:

- да се осигуряват светлинни ефекти, които не могат да причиняват пожар;
- да се гаси напълно осветлението в помещението;
- разполагането на маси и столове да не затруднява бързото напускане на помещението;
- украсяването на елхата да се извършва само от правоспособен ел.техник, ако се използва ел. украса.

4. При придвижване по улиците да се спазват установените правила, да не се създава опасност и пречка на движението.

5. Ръководителите на различните форми на организиран отдих и туризъм, медицинският, педагогическият и останалият обслужващ персонал носят ЛИЧНА ОТГОВОРНОСТ за живота и здравето на децата и учениците от момента на поемането им в сборния пункт, по време на отдиха и до връщането им при родителите или настойниците.

6. Да не пушат и да не употребяват алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

7. В случай на злополука да вземат спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведомят директора на просветното звено.

Чл.9 ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

1. Се движат спокойно в учебните помещения, коридорите и стълбищата без да се блъскат, тичат и крещят и не се замерят с предмети.

2. Спазват необходимите хигиенни норми в учебните помещения

3. Не посещават сервизните помещения със закуски и раници.

4. Не се надвесват и пързят на парапетите на стълбищата

5. Не се качват и надвесват на и от прозорците в учебните помещения.

6. Не носят ненужни и опасни за здравето предмети

7. Не играят с опасни за здравето предмети и съоръжения / не се качват на физкултурните съоръжения на физкултурните площадки, на топлопроводите в сградата на училището и училищния двор, по дърветата е стопанските сгради, не играят с ел контакти, ключове, табла, уреди и съоръжения/.

8. Не носят запалими вещества и не палят огън в района на училището.

9. Придвижват се внимателно по мокри подови настилки, за да не се допусне подхлъзване и нараняване.

10. Не внасят в училището и на се замерят със снежни топки, движат се спокойно и внимателно по заснежени и мокри участъци, не се пързят в реката, минаваща край училището.

Чл. 10. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА „РАБОТНИК ПОДДРЪЖКА”

1. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
2. Да спазва указанията по охрана на труда.
3. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
4. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.
5. При възникнала необходимост или подаден сигнал от страна на учител, служител или ученик, незабавно да се отзовава и отстранява по компетентност повредата или опасността.
6. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.

Чл. 11. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА „ОГНЯР”

1. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
2. Да спазва указанията по охрана на труда.
3. Да следи за изправността на повереното му съоръжение и при нередности своевременно да уведомява директора на учебното заведение.
4. Да представи на директора свидетелството за правоспособност и по време на обслужване на котлите да представя документа на проверяващите органи.
5. Да осигури ежемесечна проверка на изправността на действието на манометрите, водопоказателната арматура на парните котли, предпазните клапани, автоматиката и захранващите уреди, като записва резултатите от проверките в специален дневник.
6. Задължително да води сменен дневник, в който да се разписва при приемане и издаване на смяната и да отбелязва: времето на пускането и спирането на агрегатите, всички забелязани нередности в работата на котлите и другите съоръжения и други сведения, предвидени по производствената инструкция.
7. Да извършва периодични технически прегледи, ако не е сключен договор със специализирана организация.
8. Да нанася в паспорта на котела резултатите от техническите прегледи с посочване състоянието на котела, разрешението за работа и сроковете за следващите прегледи.
9. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
10. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.
11. Носи отговорност за реда и чистотата в котелното помещение.
12. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.
13. Досието на котела съдържа:
 - паспорт на котела с придружаващата го документация. Когато паспортът на котела е унищожен и не могат да се получат копия от него в архива на

производителя, собственикът на котела възлага съставянето на нов паспорт на физическо или юридическо лице, одобрено от органите за технически надзор;

- актове за преглед на котела;
- разрешение за функциониране;
- ревизионна книга;
- документи за извършени ремонти и преустройства, включително чертежи, изчисления, сертификати за вложени материали, протоколи за извършени изпитвания и др.;
- инструкции за експлоатация, обслужване, консервация, ремонт и др.;
- документите, издадени от органите за технически надзор и други документи, които имат отношение към сигурността и безопасното функциониране на котела.

14. Осигуряването на безопасно и безаварийно функциониране на котлите е задължение на директора на просветното звено. Той трябва да осигури необходимия брой и с нужната квалификация обслужващ, поддържащ и ръководен персонал и писмено да определи техните права, задължения, отговорности и взаимоотношения, произтичащи от изискванията на наредбата, нормативните актове за нетехнически надзор и инструкциите за котлите.

Чл. 12. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА „ХИГИЕНИСТ”

1. Да почиства праха в класните стаи и кабинети, в административните помещения, във физкултурния салон и работилниците.
2. Да мие коридорите, стълбищата и сервизните помещения по време на учебни часове и след приключване на учебните занятия.
3. Да почиства ежедневно района на училището от смет.
4. Да почиства ежеседмично цоклите, вратите и прозорците.
5. Да се грижи за цветята в определеният му район.
6. Да опазва материалната база и повереният му инвентар.
7. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
8. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.
9. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
10. Да спазва указанията по охрана на труда.
11. Да проветрява учебните стаи и коридорите.

III. Противопожарна охрана

Чл.13.Противопожарни изисквания към помещенията:

1. Цялостната учебна дейност в СУ „Н.Рилски” се организира в съответствие с изискванията на Наредба № I-209 на МВР за правилата и нормите за пожарна и аварийна безопасност на обектите в експлоатация /обн. ДВ, бр. 107/22.11.2004 год./ и поднормативните актове за пожарна безопасност.

а/ В училището да се осигури необходимото количество вода за противопожарни нужди.

б/ Към всички сгради, помещения, съоръжения, водоизточници да се осигури свободен достъп. Пътищата, входовете, проходите да са изправни, свободни от материали, а през зимата – почистени от сняг.

2. В сградите на училището с указателни знаци да се посочат аварийните изходи.

3. Учителите, помощният персонал и служителите в края на работното време са длъжни да проверят и оставят в пожаробезопасно състояние работното си място, апаратите, машините.

4. Учебните работилници да се поддържат подредени и почистват ежедневно от горими отпадъци. Всички горими отпадъци да се изнасят своевременно.

5. В училището се прави ежедневна проверка за изправността на електрическите инсталации и съоръжения. Да не се допускат искри, къси съединения и претоварване на електрическите консуматори. Нередностите се отстраняват своевременно.

6. В просветното звено има разработен план за действие при възникване на пожар и природно бедствие и план за евакуация на гимназията.

Чл. 7. На всеки етаж на видно място да се постави план /схема/ за евакуация на персонала, който да се разгласи сред учениците в часа на класа

Чл.14.Противопожарни изисквания при провеждане на масови мероприятия.

1. Помещенията, в които се провеждат масови мероприятия трябва да бъдат от първа или втора степен на пожароустойчивост. Да имат най-малко два изхода за навън и да са спазени всички други изисквания за евакуация на хора.

2 За провеждане на масово мероприятие трябва да бъдат осигурени необходимите средства за пожарогасене.

3. През време на масово мероприятие с ученици трябва да присъства дежурен представител от ръководството на училището, който да следи и отговаря за спазването на всички правила по противопожарна охрана.

4. При провеждане на масово мероприятие е забранено:

а/ осъществяване на светлинни ефекти с използване на химически и други вещества, които могат да предизвикат пожа

б/ да се гаси напълно осветлението в помещението;

в/ разполагане на мебели и предмети, възпрепятстващи бързото и лесно напускане на помещение

5. Украсяването на новогодишната елха или други подобни с електрически илюминации да се извършва само от правоспособен ел.техник при спазване правилата за пожаробезопасност.

Телефон: 112

Чл.15 Организирано придвижване на деца, ученици, и друг персонал като пешеходци, велосипедисти или пътници в транспортни средства

1. При организирано придвижване на деца, ученици и друг персонал като пешеходци, велосипедисти или пътници в транспортни средства се спазват изискванията на Закон за движение по пътищата и Правилника за прилагането му.

2. Пешеходците, участващи в движението по пътищата са длъжни да спазват установените правила, а именно:

- пешеходците се движат по дясната страна на тротоарите, а ако няма такива – по банкета;

- движение по платното е разрешено само, ако движението по тротоара е невъзможна /разкопан, зает с материали/;

- допуска се движение по платното още в случай на организирано шествие, колона, процесия /не повече от 4 лица в редица, движещи се в крайната част на дясното платно, като първият и последният в лявата страна носят червен флаг, фенер/;

- преминаване на пътя става на пешеходна пътека;
- при намалена видимост движение на колони по пътя е забранено;
- забранено е на пешеходците да излизат на пътното платно пред или зад стоящи, спиращи, потеглящи транспортни средства;

3. Ученици могат да бъдат превозвани с обществени превозни средства, предназначени специално за пътници, с лични превозни средства и превозни средства, пригодени за тази цел.

4. Забранено е превозването на деца с товарни автомобили, освен в случаи на бедствия, когато се придружават от двама ръководители;

5. Качването и слизането от транспортно средство става през вратите, когато последното е спряло.

6. По време на пътуване на учениците е забранено да стоят на стъпалата, да отварят вратите, да се навеждат през прозорците, да пречат на видимостта на шофьора.

7. Когато деца се превозват групово в автобуси, на предната и задната част на автобуса се поставя надпис.

IV. Горски /полски/ пожари

1. Пожарът е горене, разпространяващо се без контрол във времето и пространството, характеризиращо се с отделяне на топлина, придружено с дим или пламъци, или и двете.

1.2 Необходими условия за възникване на горене. За да има горене са необходими три задължителни условия: - Горимо вещество -/гориво/ - Окислител /кислород от въздуха/ - Източник на запалване - /топлина, пламък, искра/ При отстраняване на само един от тези три фактора, пожарът е погасен. Гориво За да възникне пожар, трябва да има материал, който да изгори. Горивото е всякакъв вид горими материали - хартия, масла, дърво, газове, тъкани, течности, пластмаси и каучук.

Кислород /окислител/ Кислородът е необходим, за да поддържа процеса на горене. Атмосферният въздух съдържа около 21% кислород, а горенето изисква най-малко 16% кислород. При горене веществото реагира с кислорода и по този начин се освобождава топлина. Топлина /източник на запалване/ В допълнение към източника на гориво, трябва да присъства и топлина, за да се осъществи запалване. Всички горивни материали отделят запалими изпарения. Когато е налице достатъчно количество топлина, тези изпарения се възпламеняват. „Чух и забравих. Видях и запомних. Преживях и разбрах.“ Конфуций

1.3 Опасност за човешкото здраве /Опасни фактори/. - Пламъци, искри и лъчиста топлина – при пряк контакт с тях, неизбежно се получават изгаряния. Важно е да се знае, че човешкото тяло може да получи изгаряния дори и на разстояние от самите пламъци, тъй като те излъчват лъчиста топлина. - Висока температура на въздуха – тя предизвиква поражения както на незащитената човешка кожа, така и на вътрешната повърхност на дихателните органи. - Дим и токсичните му съставки – димът е основната и най-голяма опасност за здравето и живота на хората при пожар. Димът, освен сажди, съдържа и многообразни химически вещества, по-голяма част от които са токсични и причиняват сериозни вреди или смърт на организмите. Най-често отделяните газове при горене са въглеродният оксид /CO/ и въглеродният диоксид /CO₂/. Въглеродният оксид е токсичен газ, свързва се с хемоглобина на кръвта 200-300 пъти по-бързо от кислорода и причинява кислороден глад на организма. Въглеродният диоксид не е токсичен, но е задушлив газ, който предизвиква ускоряване на дишането, поради което се

поглъщат по –големи количества от другите токсични газове. Отделеният дим също така е с висока температура, като може да причини изгаряния. Той намалява видимостта и лесно може да доведе до дезориентация и затруднена евакуация на хората при пожар. Над 70% от жертвите при пожар са вследствие отравяния от дима. - Намаляване на съдържанието на кислород – за да се поддържа горенето, се изисква определено количество кислород. В много случаи при пожар концентрацията на кислород спада до опасно за живота ниско ниво. При 14,6% концентрация на кислород човек загубва съзнание, а под 9% има реална опасност за живота му.

2. Видове горски /полски/ пожари

2.1 В зависимост от това, в кои части на насажденията се разпространяват: А. Върхов - Върхов бегъл – При върховият бегъл пожар горят короните на дърветата. Огънят се разпространява от корона на корона с голяма скорост, като издава напред големи огнени езици. - Върхов устойчив – При върховият устойчив пожар, огънят се разпространява бавно под формата на подвижна стена. При него горят короните, нискостеблената растителност и живата почвена покривка, която изгаря до минералния слой на почвата.

Б. Надземен /низов/ - Надземен бегъл – При надземният бегъл пожар кората и корените на дърветата обгарят само повърхността. Поради различната влажност на горящите материали и кратковременното въздействие на пламъка върху тях, горенето е неравномерно, огънят заобикаля влажните места, огражда ги и продължава своя път.

В. Подземен При подземните пожари горят живата почвена покривка, хумусният слой и торфения пласт. Хумусът и торфът изгарят напълно и пожарът продължава, докато огънят не стигне до минералния слой или до подпочвени води.

3. Последствията от горските пожари

3.1 Екологични Обезлесяване и ерозия на почвите. Нарушаване на топлинния и воден баланс на екосистемите. Унищожаване на уникални находища на редки, защитени видове, ограничаване на биологичното разнообразие. Влошаване на санитарното състояние на горите. Намаляване поглъщателния капацитет на CO₂.

3.2 Икономически Похабяване на горски ресурси след дългогодишно инвестиране - загуба на дървесина. Извънредно отделяне на средства за ограничаване на вредните последствия. Намаляване продуктивността на земите и влошаване на растежните условия. Намаляване на приходите. 3.3 Социални Влошаване на микроклимата и условията за стопанска дейност. Спад в туристическия бизнес. Ограничаване на възможностите за поминък и обедняване на населението. Обезлюдяване на районите. 4. Причини за възникване Най-честите причини за възникване на горските пожари са: Незгасени клечки кибрит и угарки от цигари – някои хора пушат, докато шофират, карат колело или вървят пеша. Понякога фасове, които изхвърлят, не са правилно загасени и могат да предизвикат пожар.

Лагерни огньове: На много места, къмпингуването е любим начин за почивка. Хората, млади и стари, прекарват времето си в гората, за да се насладят на живота сред природата. Понякога по време на къмпингуване се налага да се запали огън, който може да предизвика горски пожар, ако не бъде загасен правилно.

Фойерверки: Фойерверките са забранени на много места поради експлозивния им характер и висок запалителен потенциал. Ако фойер-верки не се пускат на правилните места /в близост или насочени към горими предмети в лесно запалима среда/, могат да предизвикат пожар.

Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в горите – Автомобилите, газовите бутилки, косачките и много други видове машини и съоръжения могат да предизвикат пожари, когато се повредят. Тези повреди стават случайно, но ако не се отстранят бързо, могат да причинят големи проблеми. При използване на селскостопанска техника могат да се получат искри, които да предизвикат пожар.

Детска игра с огън – детското любопитство често се изразява в игра с кибрит, запалки или други предмети, които могат да предизвикат запалване. Тази игра е изключително опасна, тъй като децата не знаят и не спазват правилата за безопасност.

Запалване на битови отпадъци или суха растителност в близост до горски масиви – Много хора нарушават правилата, като вместо да изхвърлят отпадъците си на обозначените за това места, ги изгарят. Хората често ги запалват, за да почистят двора си или селскостопанските имоти /стърнища, ливади и др./, но когато това се извършва на необезопасени места, при наличието на силен вятър, лесно може да излезе извън контрол и да предизвика пожар.

Природни явления Мълния: Голям брой горски пожари биват предизвикани от мълния. Тя може да поразии дървета, електрически стълбове и много други неща и да ги подпали. Аварии в електрически далекопроводи – Друга случайна причина за възникване на пожар е падането на електрически кабели, които влизат в контакт с клоните на дърветата. Тези случаи са опасни за пожарникарите, тъй като на мястото на произшествието има електрическо напрежение.

Умисъл – макар и по различни причини, пожарите могат да бъдат предизвикани от умишлени действия.

Палеж: Това е целенасочено действие за подпалване на имущество, парцел земя или друг обект с цел да се причинят щети. Човек, който извършва палеж, се нарича подпалвач. Специалистите считат, че много пожари са предизвикани от подпалвачи. Този вид пожари възлизат на около 30% от всички горски пожари. Знаете ли, че 1% от случаите на горските пожари се причиняват от мълнии, а в останалите 99 % причина за огнените бедствия е човешката дейност.

5. Действия при откриване на горски /полски/ пожари:

1. Запазете самообладание. 2. Определете посоката на вятъра и напуснете района, който ще попадне в обсега на пожара. Ако в близост до вас има застрашени хора, информирайте и т я х з а въз н и к н а л а т а о п а с н о с т .

И з х о ж д а й т е от обстоятелството, че пожарът се разпространява по-бързо по посока на вятъра и по склон – от ниските части към върха.

3. Съобщете за пожара на тел.112/ 110 за Турция.

4. Ако сте блокирани от огъня, потърсете естествени препятствия – просеки, пътища, поляни, сечища или други голи места. Използвайте водата, ако има наблизо река - намокрете дрехите и тялото си или се потопете в нея.

5. Покрийте откритите части на тялото, пред устата и носа си поставете намокрена кърпа или плат. Придвижвайте се приведени. 6. Оказвайте помощ и съдействие на екипи, които гасят пожарите и евакуират хората и животните от района на пожара.

6. Превенция в горските райони и откритите пространства. За да опазим зеленото богатство на страната, стриктно трябва да спазваме правилата за пожарна безопасност:

- Неизгасени кибритени клечки и угарки от цигари не бива да се изхвърлят в леснозапалима среда.

- Огън в гората може да запалите само на специално обезопасени и обозначени за това места. Преди това се уверите, че имате достатъчно количество вода или други подръчни средства за евентуалното му погасяване. Подгответе си тупалки от зелени клони, с които да действате в случай на пожар.
- При използване на открит огън, винаги го ограждайте с камъни или други негорими предмети.
- Не оставяйте запалена скара или барбекю без надзор.
- Не бива да се изхвърлят стъклени бутилки – дефекти по тях може да имат ефекта на лупа и да възпламенят сухи треви и растителни отпадъци.
- Опасно е паленето на огън при наличие на силен вятър – той е в състояние да разнесе искри и горящи частици на големи разстояния, без да ви даде възможност за адекватна реакция.
- Абсолютно е забранено паленето на стърнища и сухи клони и отпадъци в горските масиви

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
2040 - гр. Долна баня, ул. Бистришка” 2
тел. 07120/30-34, факс 07120/30-35,
e-mail info-2306213@edu.mon.bg
db_neofitrilski@abv.bg

УТВЪРДИЛ:
ДИРЕКТОР:
ПЕТЯ ЯНЕВА

П Е Р И О Д И Ч Е Н И Н С Т Р У К Т А Ж

ЗА ЗДРАВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД ОБЕЧЕНИЕ И
ВЪЗПИТАНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ
РАБОТЕЩИ В СУ „НЕОФИТ РИЛСКИ” ГР. ДОЛНА БАНЯ, ОБЩ. ДОЛНА
БАНЯ, ОБЛ. СОФИЙСКА 2026-2027 ГОДИНА

Изготвили: комисия в състав:

Председател: Елеонора Йорданова

Членове: 1. Красимира Караджова

2. Диана Йотова – Петкова

3. Живка Йорданова

Учителите и непедагогическия персонал **задължително** да се запознаят и спазват **противопожарните правила**, изготвени и утвърдени за Профилирана езикова гимназия, които са неделима част от този инструктаж.

1. Класните ръководители **да запознаят** учениците с противопожарните правила и **схемите за евакуация**, които са изготвени и утвърдени за СУ „Н. Рилски“. **Да изискват** стриктното им спазване.
2. Учителите **задължително** да спазват плановете за евакуация за всяка класна стая, кабинет и/или коридор и при необходимост да извеждат учениците по определения в схемата маршрут.
3. Сигналът за евакуация на личния състав на училището е продължително биене на училищния звънец или вой на сирена от ПИС.
4. При подаден сигнал за евакуация учителите **задължително** извеждат учениците до сборните пунктове, посочени в евакуационните схеми, **извършват** проверка, **докладват** на директора или на отговорника по ПАБ и/или на отговорника по безопасност и здраве и **изчакват** разпорежданията на ръководството на училището.
5. **При евакуацията учениците и учителите задължително вземат личния си багаж**
6. В случай, че установят присъствие на непознати, безцелно движещи се хора или лица със съмнително поведение в сградата на гимназията и/или прилежащите ѝ дворни площи, **незабавно** да уведомят ръководството на училището или да се обалят на **ОДЧ** / оперативна дежурна част / на РУ „Полиция“ – гр. Долна баня чрез тел. **112** или **166**.
7. **Учителите опазват живота и здравето на учениците** както по време на образователно - възпитателния процес, така и по време на извънкласни дейности, организирани от училището.
8. **Да не оставят** без наблюдение и контрол технически средства, пособия, уреди, химични препарати и други, представляващи опасност за живота и здравето на учениците.
9. **Да изискват** от учениците спазване на хигиената в класните стаи, кабинетите, коридорите и изхвърлянето на отпадъците да става на определените за това места.
10. Учителите по химия, биология и физика **както** в началото, така и след това **да провеждат задължителни инструктажи** при работа с химични вещества, които са опасни за здравето.
11. При възникване на ситуация, в която е застрашено тяхното здраве или това на учениците, **незабавно** да информират ръководството.
12. **Учителите по ФВС** да провеждат инструктажи по безопасност на учебния процес, при работа със спортни уреди и съоръжения / в началото на учебната година и след това /.
13. Учителите по ФВС **да опазват** както своето здраве, така и здравето на учениците при спазване на съответните хигиенни изисквания, съхранение и използване на спортните уреди и съоръжения.
14. **Учителите** да се явяват на работното си място с подходящо облекло и обувки, които да не са предпоставка и да създават условия за увреждане на здравето им.
15. Учителите да посещават задължителните профилактични прегледи, организирани от работодателя.
16. Учителите **да спазват** безопасните условия на труд на работното място и да пазят своето здраве при:
 - а. работа с химични вещества и препарати;
 - б. работа с технически средства;

- в. движение по коридори и други.
17. При наличие на хлъзгави повърхности да вървят внимателно, за да избегнат подхлъзвания и падания.
18. Учителите да дават предложения пред работодателя и комитета по условия на труд в училището за подобряване на условията на обучение и труд, за намаляване риска от увреждане на здравето.

ПРОТИВОПОЖАРНИ ПРАВИЛА

с цел осигуряване на пожарна безопасност, недопускане на аварии и своевременното ликвидиране на евентуално възникнали такива,
/ на осн. чл.9, ал.1. от Наредба № 8121з – 647 от 01.10.2014г.

за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация
на обектите- ДВ, бр. 89 от 28.10.2014г./

1. Всеки работещ е длъжен:
 - Да знае какво е пожарна опасност.
 - Да спазва правилата и нормите за пожарна безопасност на работните места в гимназията.
 - Да проверява и оставя в края на работното време в пожаробезопасно състояние работното си място, апарати, машини, съоръжения и други.
 - Да знае задълженията си, произтичащи от планове по чл. 9, ал. 1, т. 2 – 4 от Наредба № 8121з – 647 от 01.10.2014г.
 - Да се запознае с и работи с пожаротехнически средства за гасене на пожари и пожарни кранове.
 - Да познава пожарната и експлозивната опасност на работните места в СУ „Н. Рилски“ както и начините за предотвратяване, намаляване и ограничаване на опасностите и рисковете, свързани с работното оборудване, машините, съоръженията и технологичните процеси, използваните материали, пътни маршрути, опасни зони и т.н.
2. Лицата, които извършват почистването, зареждането включително и запалването на отоплителни и други уреди и съоръжения и лицата, които използват тези уреди и съоръжения **са отговорни** за тяхната пожаробезопасна експлоатация.
3. **Забранява се** оставянето на електрооборудване, отоплителни и нагревателни уреди и съоръжения без надзор, с изключение на такива, които са с автоматичен режим на работа и са осигурени със съответната защита / съгл. чл.32. т.4 /от горещитираната наредба .
4. **Забранява се** възпрепятстването на достъпа до електрическите табла, пожарогасителите, вътрешните пожарни кранове и местата за управление на ПИС / съгл. чл. 32, т. 5 от Наредба № 8121з – 647 от 01.10.2014г. /
5. **Не се разрешава** използването на нестандартни и подсилени предпазители в електрическите табла.
6. **Забранявам** използването на прибори с открит пламък в района на сградата.
7. **Абсолютно се забранява** оставянето на горими материали, леснозапалими течности и други в помещенията и по пътищата за евакуация.
8. **Противопожарните уреди** да се използват само по предназначение т.е. при пожар.
9. **Абсолютно се забранява** пушенето в сградата, дворовете и прилежащите на училището площи.

10. Изгорелите електрически предпазители да се подменят само със стандартни такива.
11. **Забранява се** изгарянето на отпадъци както в района на обекта, така и извън него.
12. **Всеки ученик, учител, служител или пребиваващ в сградата, забелязал нарушение на противопожарния ред, е длъжен да информира ръководството и дежурния по охрана.**
13. **При възникване на пожар веднага да се съобщи в РСБЗН на тел. 112 или на тел. 160 и на ръководството на училището и да се започне пожарогасене с наличните противопожарни уреди и съоръжения.**
14. С настоящите *противопожарни правила* влизат в сила от 01.09.2016 година и с тях да се запознае целият наличен състав.
15. Нарушителите на тези правила се наказват съгл. Нормативната база, Правилника за вътрешния трудов ред в СУ „Н. Рилски“ – град Долна баня

И Н С Т Р У К Т А Ж

за действия след получаване на сигнал за злонамерено телефонно обаждане

Заплахата за полученото анонимно телефонно обаждане **задължително** да се приема като **реална**.

1. При възможност да се поддържа максимална продължителност на разговора с подателя като целта е да се придобие конкретна информация както за евентуалното място, време и мотиви за осъществяване на заплахата, така и за характерни особености, които могат да дадат насоки за лицето, подаващо сигнала.
2. При получена анонимна телефонна заплаха **незабавно** да бъдат информирани директорът на училището и отговорникът по безопасност и здраве. Директорът или упълномощените от него лица сигнализират на дежурния в РПУ на МВР или се обаждат на тел. 112.
3. Обслужващият персонал и служителите / непедagogическия персонал / **веднага да направят** бърз оглед абсолютно на всички помещения / класни стаи, кабинети, хранилища, салон, фитнес зала, коридори и сервизни помещения, котелно, работилници / за наличие на съмнителни предмети или вещества като **задължително** за резултатите от наблюдението си уведомят директора на училището и отговорника по безопасност и здраве..
4. Ако на някой от телефоните в гимназията се получи анонимно злонамерено телефонно обаждане, директорът подава сигнал на тел. **112** / единния европейски № за приемане на спешни повиквания / и на началника на РИО. Дава информация за състоянието на помещенията и прилежащите към ПЕГ“ Проф. д-р Асен Златаров“ дворове и площи - с цел локализиране за евентуална последваща проверка.
5. При липса на подозрителни предмети или вещества след огледа и съгласуването с органите на МВР, директорът взема решение за продължаване на учебния процес без да предприема мерки за евакуация.
6. При откриване на подозрителни предмети или вещества и след съгласуване с органите на МВР директорът взема решение за продължаване на действията по евакуацията на ученици, учители, служители и външни лица, които в момента пребивават в училището.

7. Чрез предвидените за целта съоръжения, предоставени от органите на реда, се вземат мерки за локализация на зоните с открити подозрителни предмети или вещества и недопускане на контакт с тях.
8. Ако е необходимо, **се извършва евакуация**, която се осъществява по **предварително разработения и утвърден от директора план** - да не се допускат паника и хаос.
9. При евакуацията **учениците, учителите, служителите задължително вземат личния си багаж**, за да улеснят последващата проверка от органите на МВР и подпомагащите ги лица.
10. **Приоритетно се евакуират лицата, които са в близост до открития съмнителен пакет или вещества или застрашени помещения, както и най-малките ученици.**
11. При евакуация **не се допуска влизането на външни лица в застрашения обект или сграда**. Допускат се само органите на МВР и помагащите длъжностни лица от училището.
12. Евакуираните ученици, учители, служители и външни лица се настаняват на безопасно място – в **южния двор** на гимназията или извън него.
13. **Задължително класният ръководител или учителят, при когото учениците са имали час, прави проверка и докладва на директора или отговорника по безопасност и здраве.**
14. Органите на МВР оказват съдействие при евакуацията като отцепват района на застрашения обект и подпомагат бързото настаняване на евакуираните в определените безопасни места за временно настаняване.
15. **Задължително се извършва последваща проверка и претърсване от органите на МВР, които са в съответствие със събраната максимално обективна информация за реалната обстановка в застрашения обект.** При проверката и претърсването органите на МВР се подпомагат от длъжностните лица, които са определени от директора със заповед.
16. След извършване на проверката на обекта от страна на органите на МВР, която непотвърждава достоверността на сигнала или предполага последващо неутрализиране на опасността, **се подписва констативен протокол**, след което директорът на училището взема решение за възстановяване на учебния процес.
17. Когато сигналът за злонамереното анонимно телефонно обаждане е получен чрез европейския номер за приемане на спешни повиквания 112, органите на МВР уведомяват директора на училището, който предприема своевременното изпълнение на гореразписаните действия.

И Н С Т Р У К Т А Ж

за действия на учители, и служители при терористична заплаха

Целта на терористите е именно такава - да ни отнемат свободата и да живеем в страх и подчинение.

Училищата и децата са мишени на терористични нападения, защото така се посяга на най –милото и значимо за всеки човек:

- децата;
- ценностите, които са същността на нашия живот.

Целта им е:

- демобилизацията ни;

- да повярваме, че сме безсилни;
- да повярваме, че сме уязвими;
- да ни заставят да мислим, че те са всесилните.

Това не е така, въпреки че нивата на терористична заплаха в много страни са повишени.

Видове заплахи:

- **анонимни телефонни обаждания / ЗАТО – злонамерени анонимни телефонни обаждания /;**
- **Други форми на изразяване и начини на отправяне на анонимни закани за терористични нападения**

Според начина на изразяване и носителя анонимните заплахи могат да бъдат:

- **вербални;**
- **видео / аудио записи, подготвени предварително и след това изпратени до съответния адресат /;**
- **написани на ръка, пълни със закани и „терористични закани“;**
- **листове със залепени по тях изрезки от букви, от вестници и списания, с които се отправя закана за терористични действия;**
- **лични рисунки или приспособени изрезки от публикации от вестници, списания и други;**
- **видеозаписи;**
- **аудио записи;**
- **CD или DVD.**

При получаване на анонимни закани за терор, при които са използвани горните способности, се прави следното:

1. След като сте се запознали с текста и същността на посланието - **не изхвърляйте** плика или листа със заканите за терористично посегателство;
2. **Съхранете** ги в автентичен вид и **ограничете** до **min** вероятността върху тях да попаднат или да се повредят от вода / дъжд /, мастило, течности, химикали и други;
3. **Не ги оставяйте или предоставяйте** на други лица освен на специалните служби ДОТИ;
4. **Ограничете** до **min** лицата, които ги докосват;
5. След като сте прочели текста, чули сте аудио записа или сте видели видео записите със закани за терор – **не ги пускайте** отново, за да не ги повредите – пък и **не е необходимо** да се травмирате още. **Незабавно да се уведомят** полицейските органи на тел 112.

Правила за поведение при похищение от въоръжени лица:

1. **Изпълнявайте** разпорежданията на похитителите;
2. **Не влизайте** в словесен спор с тях;
3. Не се заканвайте, **не ги предизвиквайте и не ги обиждайте;**
4. **Не ги гледайте** в очите, **не се взирайте** в тях сякаш искате да ги запомните, а ако са с маски да ги гледате така, че да допуснат, че сте ги разпознали по гласа или очите;
5. **Не провеждайте преговори или психологически беседи** дори да сте професионален психолог или педагог, защото за похитителите Вие сте само

необходимата им жертва, която трябва да бъде използвана като средство за постигане на целите им;

6. **Имайте предвид**, че Вашите психологически интерпретации могат да обезсмислят работата на специалните служби и професионалните психолози, работили за разрешаване на проблема;
7. **Не нападайте** похитителите, дори и да сте в отлична спортна и физическа форма и кондиция, тъй като можете да предизвикате нежелана човешка жертва и да провалите замисъла и реализацията на планираната и провеждаща се антитерористична операция.;
8. **Създайте впечатление** у похитителя или похитителите, че сте склонен да сътрудничите, с което затвърждавате оценка им, че не сте потенциална или действителна заплаха за тях;
9. Трябва да се има предвид, че похитителите също като Вас се намират в екстремална ситуация. Ако терористът – похитител Ви възприема като потенциална или действителна заплаха;
 - **ще се концентрира върху Вас неговата агресия;**
 - **голяма е вероятността да се превърнете в първата жертва, която е решил да нарани или убие, за да накаже държавните институции и обществото;**
 - **така демонстрира решителност или непоколебимост, за да накара властта да изпълни исканията, заради които е взел заложници.**

Всеки случай, всяка отделна ситуация, свързана със заложническа криза е строго специфична и уникална, поради което няма общовалидна формула за прилагане и решаване на казуса. Последните терористични актове в Европа показват, че терористите са набелязали обектите за нападение предварително и избиват жертвите си без да са влезли в контакт с тях, като по този начин създават масова психоза и социален абсентизъм.

Начини за действие при намиране на пакети с неясно съдържание

Самоделните взривни устройства/ СВУ / винаги са замаскирани и укрити в чанти, куфари, багаж, пакети колетни пратки и други или са в коли, автобуси, кофи за боклук и пр. Принципната схема на едно СВУ се състои от капсул - детонатор и основен пакет с взривно вещество. Взривяването може да се осъществи по и чрез:

- Огнеупорен шнур;
- Електрическа верига с жици;
- Електронно безжично от разстояние чрез подаване на електронен импулс;
- Часовников механизъм;
- Живачен капсул - детонатор, който се взривява чрез преместване, навеждане или поклащане на пакета.

При откриване на такива устройства:

- **Не ги премествайте;**
- **Не правете опити да ги разтворите или разглобявате;**
- **Не правете опити да го разклащате или хвърляте, защото с някои от тези действия може да предизвикате начална първична детонация**

ИНСТРУКТАЖ

за поведение и действия при усложнена зимна обстановка

1. Учителите задължително да се запознаят и спазват Плана за действия при усложнена зимна обстановка.

2. Учителите да следят метеорологичния бюлетин, предаван по медиите.
3. Ако пътната обстановка е влошена и не могат да пристигнат в училище, задължително се обаждат на директора или зам. директора.
4. При установяване на заледени участъци около сградата на училището, ледени висулки и други веднага да сигнализират училищното ръководство.
5. Класните ръководители да запознаят учениците с плана за действие при усложнени зимни условия и да проведат инструктаж.
6. Класните ръководители да формират у учениците алгоритми за безопасно поведение при хлъзгав, кален и заледен път.
7. Учителите да изискват от учениците да спазват правилата за безопасно движение при дъжд, сняг и лед.
8. Дежурните учители да не разрешават на учениците да излизат извън училище, когато има поледица.
9. Дежурните учители да следят поведението на учениците и да забраняват играта и замерването със снежни топки.
10. В края на последния час за дните с усложнена зимна обстановка учителите да припомнят правилата за безопасност при зимни условия на учениците.

И Н С Т Р У К Т А Ж
за педагогически персонал
С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е :

1. Общ инструктаж
2. ПРОТИВОПОЖАРНИ ПРАВИЛА с цел осигуряване на пожарна безопасност, недопускане на аварии и своевременното ликвидиране на евентуално възникнали такива
3. Инструктаж за действия след получаване на сигнал за злонамерено телефонно обаждаване
4. Инструктаж за действия на педагогическия персонал при терористична заплаха
5. Инструктаж за поведение и действия при усложнена зимна обстановка

Използвана литература: NET